

OBSAH

10 ÚVOD

PRAVĚKÉ A STAROVĚKÉ UMĚNÍ

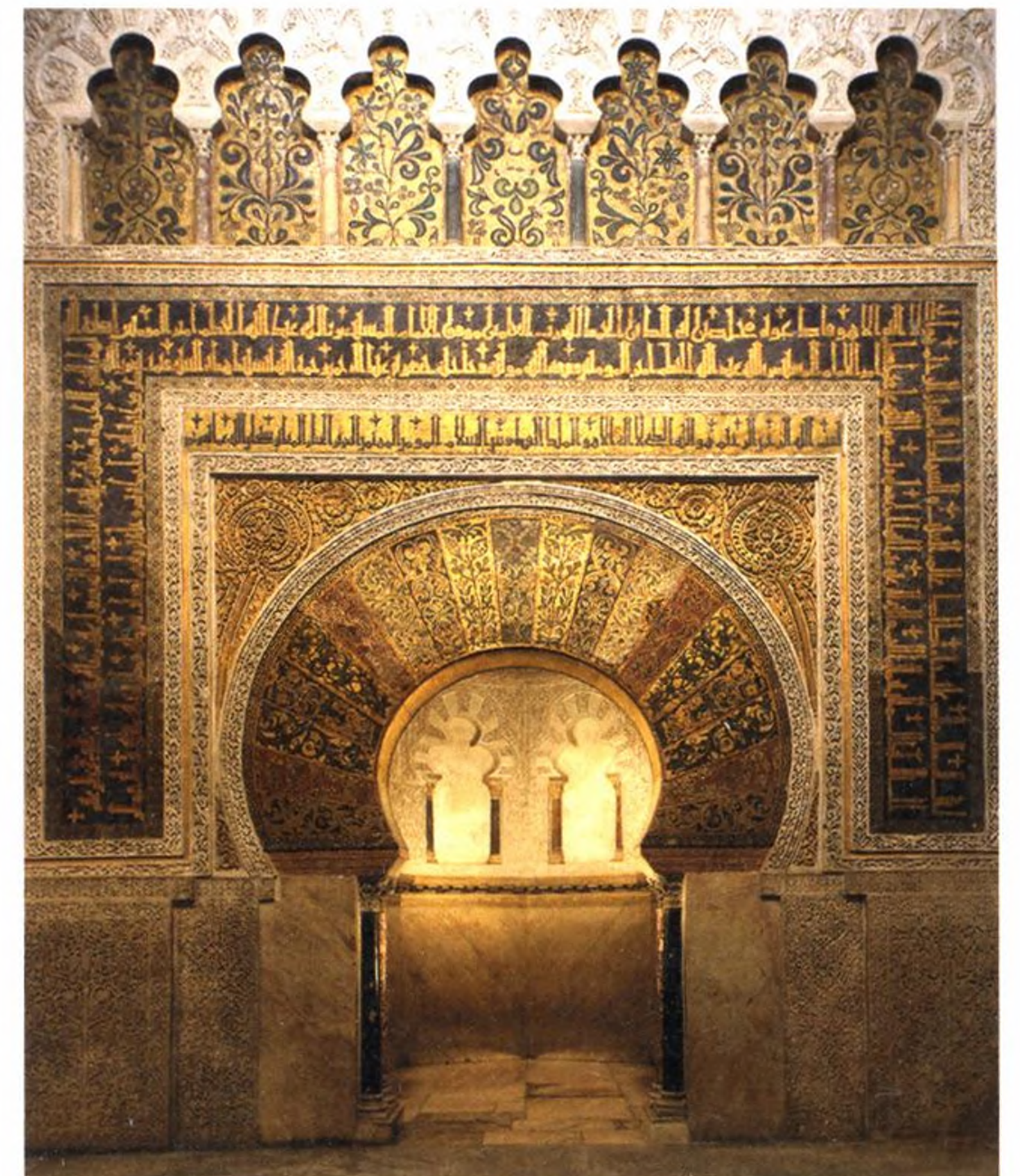
- 20 Toto je skutečná žena**
Willendorfská venuše
- 22 Ještě stále jsme v pohybu**
Jeskynní umění v Altamiře
- 26 Historie je hřbitov aristokracie**
Princ Rahotep a jeho žena Nofret
- 32 Bronzy zrcadlí duchovní podstatu čínské civilizace**
Bronzová rituální nádoba
- 33 Čistý, kompaktní a pevný – jako rozum**
Čínský nefritový šperk
- 34 Sdělení srozumitelná každému člověku**
Asyrský reliéf lovu lva
- 36 Jisté ideály přirozené krásy existují jen v mysli**
Riacké bronzy

- 42 Toto dílo by mělo být pokládáno za vynikající nad jiné**
Laokoon a jeho synové
- 44 Stylizovaná forma a duchovní krása jako příznačné rysy obrazů Buddha**
Stojící Buddha z Gandháry
- 48 Nejmonumentálnější a nejúžasnější sochařské ztvárnění jeho osobnosti**
Marcus Aurelius
- 50 Tvář Teotihuacánu**
Maska z Teotihuacánu
- 51 Nový typ figurální kompozice**
Sarkofág Junia Bassa
- 52 Aby žili věčný život na nebesích**
Mozaiky císaře Justiniána a císařovny Theodory
- 56 Portfolio**

STŘEDOVĚKÝ SVĚT

- 62 To není nečistá modla, to je dílo uctívající Boha**
Theodorichův relikviář
- 64 Spíše dílo andělů než lidského umu**
Kniha z Kellsu
- 66 Jasný obraz Krista jako skutečného člověka a skutečného mrtvého na kříži**
Gerův krucifix
- 68 Tvoje stavba odkrývá tajemství víry**
Mihráb Velké mešity v Córdobě
- 74 Je to příběh utvářený účelem**
Tapiserie z Bayeux
- 76 Rytmus zní jako tlukot srdce kosmu**
Šiva Natarádža
- 78 Hotové sochy prostě kráčely na určené místo**
Sochy na Velikonočním ostrově
- 79 Život a smrt, počátek a konec**
Chrámoví strážci Nió, Unkei
- 80 Budiž světlo**
Vitrážová okna katedrály v Chartres
- 84 Tvary jí vdechl mocný duch klasiky**
Kazatelna baptisteria v Pise, Nicola Pisano

- 86 Každá malba je cesta do posvátného přístavu**
Odmítnutí pozemských statků,
kaple Bardiů, Giotto
- 90 Ó svatá Matko Boží, dej mír Sieně a život Ducciovi, který tě namaloval**
Maestà, Duccio di Buoninsegna
- 96 Proč bych se měl starat, zda se to pravdě podobá?**
Vítr mezi stromy na břehu řeky,
Ni Can
- 98 Elegantní a tajemné mistrovské dílo**
Wiltonský diptych
- 100 Portfolio**

RENESEANCE A MANÝRISMUS

- 106 To mně náleží palma vítězství**
Obětování Izáka,
Lorenzo Ghiberti
- 107 Ikony jsou v barvách to, co je písmo ve slovech**
Svatá Trojice, Andrej Rublev
- 108 Perspektiva je uzda a kormidlo malby**
Svatá Trojice, Masaccio
- 112 Muž, který proměnil pouhé spojení pigmentů s olejem v olejomalbu**
Podobizna manželů Arnolfiniových, Jan van Eyck
- 118 Dvě křídla člověka pozdvihují nad pozemské záležitosti: pokora a čistota**
Snímání z kříže, Rogier van der Weyden

- 120 Noblesní obraz proklamované občanské ctnosti**
Medaile Cecilie Gonzagové,
Pisanello
- 122 Nejušlechtilejší potěšení je radost z porozumění**
Pallas a kentaur,
Sandro Botticelli
- 124 Oko dělá méně chyb než mysl**
Studie k obrazu Madona s dítětem a svatou Annou,
Leonardo da Vinci
- 128 Strašlivé vize hrůz soudného dne**
Čtyři apokalyptičtí jezdci,
Albrecht Dürer
- 132 Noční můra skrytá v ženských tvarech**
Bohyně Coatlicue
- 134 Malíř monster, objevitel podvědomí**
Zahrada pozemských slastí,
Hieronymus Bosch
- 140 Malíř musí kompenzovat přirozené nedostatky svého umění**
Zázračný rybolov, Raffael

- 144 Sochou míním to dílo, které vzniká ubíráním hmoty**
Mladý otrok, Michelangelo
- 146 Milenka vladaře, jež si vychutnává teplo vlastního těla**
Venuše z Urbina, Tizian
- 152 Jeho Veličenstvo se na ni nebude moci vynadívát**
Slánka, Benvenuto Cellini
- 153 Benvenuto Cellini by je nemohl odlít lépe**
Beninské bronzы
- 154 Zřídka se krajíně dostalo čestného místa jako námětu**
Lovci ve sněhu,
Pieter Bruegel starší
- 160 Dokonalost imituje lidskou tvář**
Mladý muž mezi růžemi,
Nicolas Hilliard
- 161 Basawan tvořil tak přirozeně, jako vane vítr**
Akbarovy příhody se slonem Hawaím v roce 1561,
Basawan
- 162 Portfolio**

OD BAROKA K NOVOKLASICISMU

- 170 Temnota mu dala světlo**
Večeře v Emmauzích,
Michelangelo Merisi da Caravaggio
- 172 Prostřednictvím malby
a jiných zobrazení
lze člověka vést**
Milosrdný Kristus,
Juan Martínez Montañés
- 176 Nikdy mi nechyběla odvaha
chopit se jakéhokoli námětu
bez ohledu na jeho velikost**
Lov Iva, Peter Paul Rubens
- 178 Chrabrost poraženého
dělá slávu vítěze**
Kapitulace Bredy, Diego Velázquez
- 182 Pokud je toto Boží láska,
znám ji**
Extáze svaté Terezie,
Gianlorenzo Bernini
- 184 Moje povaha mě nutí
hledat a milovat
uspořádané věci**
Svatá rodina na schodech,
Nicolas Poussin
- 186 Jak stárneme, sám život
ryje do našich tváří a odhaluje
naši prudkost, přečiny nebo
vládnost**
Autoportrét se dvěma kruhy,
Rembrandt
- 192 Poklidná zář duše**
*Krajina s Askaniem střílejícím
na Silviina jelena,*
Claude Lorrain
- 196 Je to každým
coulem král**
Ludvík XIV.,
Hyacinthe Rigaud
- 198 S jakým potěšením
přijímáme tento dar
smyslné radosti!**
Cesta na Kythéru,
Jean-Antoine Watteau
- 200 Na jiné obrazy se díváme,
ale Hogarthovy čteme**
Vzestup zpustlíka: Levée,
William Hogarth
- 204 Proto jsem nakreslil
tyto ruiny co
nejdokonaleji**
Koloseum, Giovanni
Battista Piranesi
- 206 Jeho umění má divadelní
charakter, přičemž jeviště
je umístěno nad námi**
Apollon a kontinenty,
Giambattista Tiepolo
- 210 Duch průmyslové
revoluce**
Železářská huť, Joseph Wright
- 211 Doufal, že vyžene
duchy, kteří zaplavili
jeho mysl**
Špatně naladěný muž,
Franz Xaver Messerschmidt
- 212 Světlo v bouři
revoluce**
Maratova smrt,
Jacques-Louis David
- 214 Velmi okouzující
zřícenina. Nyní je
v moci přírody**
Kláster Tintern, Joseph Mallord
William Turner
- 216 Vznešená jednoduchost
a tichá velikost**
*Náhrobek Marie Kristiny
Habsbursko-Lotrinské,*
Antonio Canova
- 222 Portfolio**

OD ROMANTISMU K SYMBOLISMU

- 230 Spánek rozumu
plodí nestvůry**
Hrůzy války, Francisco de Goya
- 236 Forma, která vymezuje
údajné kulturní odlišnosti
islámského Orientu**
Velká odaliska,
Jean-Auguste-Dominique Ingres
- 238 Musel jsem zůstat sám,
abych mohl plně rozjímat
a vnímat přírodu**
Poutník nad mořem mlh,
Caspar David Friedrich
- 240 Neměl jsem v lásce malbu
diktovanou rozumem**
Sardanapalova smrt,
Eugène Delacroix
- 246 Ode dneška je malba mrtvá**
Boulevard du Temple,
Louis-Jacques-Mandé Daguerre
- 248 Pozoruj přírodu! Jakého
učitele ještě potřebuješ?**
Lev drtící hada,
Antoine-Louis Barye
- 249 V každém uměleckém
díle musí být ponaučení**
Řecká otrokyně,
Hiram Powers

250 Sotva se najde začátečník, který by nestál o ocenění na výstavě

Římané v úpadku,
Thomas Couture

252 Ukažte mi anděla a já ho namaluji

Pohřeb v Ornans,
Gustave Courbet

254 Člověk skoro slyší burácet hrom

Náhlá přeháňka nad mostem Šin'óhaši,
Utagawa Hirošige

256 Rád bych maloval tak, jak zpívají ptáci

Ženy v zahradě,
Claude Monet

264 Námět nemá co činit s harmonií barev

Nokturno v černé a zlaté: Ohňostroj, James Abbott McNeill Whistler

266 Umělecké dílo, které nezačíná emoci, není umění

Nedělní odpoledne na ostrově
La Grande Jatte,
Georges Seurat

274 Jak odít myšlenku do srozumitelné formy

Tanec života,
Edvard Munch

278 Portfolio

MODERNÍ DOBA

286 Chrám zasvěcený kultu Beethovena

Beethovenův vlys, Gustav Klimt

288 Do tváře veřejnosti byl hozen kelímek barvy

Žena v klobouku, Henri Matisse

290 Trýznivý neklid mě hnal do ulic ve dne v noci

Ulice, Drážďany,
Ernst Ludwig Kirchner

294 Smysly deformují, rozum formuje

Harmonikář, Pablo Picasso

298 Univerzální dynamismus je třeba zaznamenat v malbě jako dynamickou senzaci

Triptych Stavby mysli,
Umberto Boccioni

300 Barva působí přímo na duši

Kompozice VI.,
Vasilij Kandinskij

308 Použijte Rembrandta jako žehlicí prkno!

Kolo bicyklu, Marcel Duchamp

309 Jestli toto je umění, tak já jsem zedník

Pták v prostoru,
Constantin Brancusi

310 Ručně malované snové fotografie

Stálost paměti,
Salvador Dalí

316 Každý materiál má své jedinečné kvality

Ležící postava, Henry Moore

318 Každý dobrý malíř maluje své nitro

Podzimní rytmus, Jackson Pollock

324 Pravé umění se ukrývá tam, kde byste to nečekali

Kráva s malým nosem,
Jean Dubuffet

326 Vzal jsem klišé a zkusil uspořádat jeho formy do monumentální podoby

Bum!, Roy Lichtenstein

328 Skutečná umělecká díla jsou o něco málo víc než historické kuriozity

Jedna a tři židle, Joseph Kosuth

329 Duch člověka i země jsou ve stálém stavu eroze

Spirálové molo, Robert Smithson

330 Umění je věda o svobodě

Mám rád Ameriku a Amerika má ráda mě, Joseph Beyus

332 Naučili nás bát se ženské moci

Hostina, Judy Chicago

334 Nikdy mě neomrzí ji ztvárňovat

Máma, Louise Bourgeoisová

336 Změna je tvůrčí impulz

Hodiny, Christian Marclay

338 Portfolio

342 VÝKLADOVÝ SLOVNÍK

344 REJSTRÍK

350 ZDROJE CITACÍ

352 PODĚKOVÁNÍ

